

17 ביולי 2025

## ד ח ו פ !

לכבוד

ניצב יחיאל בודהנה

תת-ניצב אלעזר כהנא

מפקד מחוז חוף

היועץ המשפטי למשטרת ישראל

שלום רב,

### הנדון : דיכוי מחאת "מיצג הסירים" נגד מדיניות ההרעבה ברצועת עזה

אנו פונים אליכם בדחיפות בשם האגודה לזכויות האזרח ובשם עמותת הורים נגד מעצרי ילדים. פנייתנו באה על רקע מגמת התנכלות משטרתית למחאת "מיצג הסירים" המתקיימת מדי שבוע בחיפה נגד מדיניות ההרעבה ברצועת עזה, זאת בניגוד לדין ובחוסר סמכות מוחלט. השתלשלות העניינים המתוארת להלן מצביעה על הסלמת הפגיעה המשטרתית בחופש המחאה, תוך התערבות בלתי חוקית בתכני המחאה ושימוש בפרקטיקות של חטיפת שלטים, פיזור ודיכוי מחאות, מעצרים ועוד. לפיכך, נבקשכם כי תנחו את כלל שוטרי משטרת מחוז חוף, ובפרט את שוטרי משטרת חיפה ומפקדיה, לחדול לאלתר מדיכוי מחאות בכלל, ומחאת "מיצג הסירים" השבועית בפרט, ומהתערבות בלתי חוקית בתוכן המחאות, באופן שיבטיח את חופש הביטוי והמחאה של כלל האזרחים – גם כאלו המחזיקים בעמדות שאינן בקונצנזוס הציבורי. כן נבקש כי האירועים המתוארים בפנייה ייחקרו וכי יינקטו צעדים נגד השוטרים והמפקדים המעורבים בדיכוי המחאות, ובכלל זה נגד מפקד תחנת חיפה, ככל שדיכוי המחאות נעשה בהנחייתו.

### הרקע העובדתי

1. מאז שלהי שנת 2024 מקיימת התארגנות "הורים נגד מעצרי ילדים" מיצגי מחאה, במסגרתם עומדות ועומדים אנשים לבושים שחור בדממה על המדרכה ומחזיקות סירים ריקים לאות מחאה נגד מדיניות ההרעבה ברצועת עזה. המיצג התקיים בעבר במגוון מקומות ברחבי הארץ, בכלל זה בחיפה, ולפני כחודשיים החל להתקיים באופן שבועי בכיכר אונסק"ו בחיפה. משתתפי ומשתתפות המיצג בחיפה, בהם הח"מ, מדווחים כי המיצג התנהל באופן עקבי ללא הפרעות, וכי המוחים אינם סובלים מהתנכלות או מאלימות מצד עוברים ושבים ולא נגרמת כל הפרעה לסדר הציבורי. אלא שלמרבית הצער, לפני מספר שבועות החלו שוטרי מחוז חוף לפגוע בהתנהלות מחאה שקטה זו, תוך חריגה בוטה מסמכותם.

2. במיצג שהתקיים ביום 12.6.2025 עמדו כתמיד מספר מוחים ומוחות עם סירים ריקים ועם שלט שעליו הכיתוב "הרעבה היא פשע מלחמה" בארבע שפות. לאחר שעברו מספר ניידות משטרה ללא שעצרו במקום או אמרו דבר למוחות, הגיע למקום רכב אזרחי, וממנו ירדו ארבעה שוטרים לבושים בבגדים אזרחיים וללא תגי שם. השוטרים חבשו כובעי משטרה לאחר

היציאה מהרכב, ואחד מהם תלש מידי אחת המוחות את השלט בטענה שמדובר בהסתה. לאחר מכן נסעו השוטרים מהמקום והמחאה המשיכה להתקיים.

3. בשבוע שלאחר מכן לא התקיים מיצג, על רקע המערכה עם איראן. במיצג שהתקיים בשבוע שלאחריו, ביום 26.6.2025, עמדה ניידת משטרה בסמוך למיצג במשך כחצי שעה, במהלכה התקיים המיצג ללא הפרעה, כבכל שבוע. לפתע, בסביבות השעה 19:45, הורו השוטרים למוחים לפזר את המחאה. כאשר המוחים שאלו מדוע עליהם להתפזר, מסרו השוטרים שהמיצג מהווה הסתה ושפיזור המחאה נעשה בהוראת מפקד התחנה.

4. בשבוע הבא, ביום 3.7.2025, בשעה 19:45 לערך, לאחר ששמונה מוחים ומוחות עמדו במקום כחצי שעה, הגיע למקום השוטר ר"ד, ודרש מהם להתפזר כיוון שמדובר לטענתו במחאה לא חוקית. הח"מ (ע"ג), אשר השתתפה במיצג, שאלה את השוטר באיזו סמכות הוא מפזר את המיצג, והוא ענה כי לא ניתן רישיון למחאה, אשר דרוש בשל היותה מחאה עם מסרים פוליטיים. הח"מ ניסתה להעמיד את השוטר על טעותו, אך זה הוסיף לטעון כי יש לו סמכות פיזור לפי הדין, תוך שהוא מסרב לומר מכוח איזה דין. השוטר עמד על דרישתו להתפזר והוסיף כי קיבל הנחיה לפזר את המחאה. השוטר אף דרש לקבל את מספרי תעודות הזהות של המוחים והמוחות, גם לאחר שהח"מ ציינה בפניו כי גם לכך אין לו סמכות.

5. לבסוף, במיצג שהתקיים ביום 10.7.2025, זמן קצר לאחר תחילת העמידה, הופיעו במקום שני שוטרים בלבוש אזרחי מלא וללא תגי שם, אשר חטפו את שלט המחאה ודרשו מהמוחים והמוחות להתפזר. כאשר המוחים החלו לצלם את השוטרים ולשאול באיזו עילה הם מפזרים את המחאה, השוטרים דרשו להפסיק את הצילום בטענה שאחד מהם הינו קצין מודיעין שחל איסור לצלמו, ואף לקחו את הטלפון מהח"מ (ט"כ), מארגן המחאה. רק כאשר המשתתפים המשיכו לדרוש תשובות, השוטרים החזירו לח"מ את הטלפון שלו, ואחד מהם ציין ששמו ג' והציג לרגע קצר את תעודת המינוי שלו. בנוסף, טענו השוטרים כי השלט שנחטף מהווה הסתה וכי ההפגנה מתקיימת בלי אישור, והחלו לאיים במעצר המוחים בטענה שהם מפרים את הסדר, למרות שאלו הבהירו כי בכוונתם להתפזר וכי הם רק מבקשים להבין מהו המקור החוקי לפיזורם. הח"מ נעצר ללא שנמסרה לו עילת מעצרו, תוך שהשוטרים דורשים מהמוחים האחרים להפסיק לצלם, ונלקח לתחנת מטה מחוז חוף, שם נמסר לו באופן תמוה שהוא אינו זכאי להיפגש עם עורך דין כיוון שהוא לא עצור אלא מעוכב. לאחר חקירה קצרה מאוד שוחרר הח"מ, לא לפני שנמסר לו שכדאי שהמוחים לא ישתמשו בצילומי האירוע.

#### **פיזור המחאה והתערבות בתכניה בניגוד לחוק**

6. השתלשלות העניינים שהובאה לעיל מתארת הסלמה בהתנהלות המשטרה מול מחאת "מיצג הסירים". חרף העובדה שמדובר במחאה שקטה אשר התנהלה ללא כל הפרעה או פגיעה בסדר הציבורי, המשטרה חטפה שלטים והתערבה בתכניה המחאה, פיזרה ודיכאה אותה ולבסוף אף עצרה את מארגן המחאה. התנהלות זו נעשתה שלא כדין, תוך פגיעה חמורה בחופש המחאה והביטוי, ונראה כי תכליתה הפסולה הינה להרתיע את המוחות והמוחים מהמשך קיום מחאת "מיצג הסירים".

7. חופש המחאה הוא זכות חוקתית מהמעלה הראשונה במשטר דמוקרטי, הקשורה בטבורה לחופש הביטוי ומהווה מכשיר מרכזי להבעת דעות ולהעלאת סוגיות שבמחלוקת על סדר היום

הציבורי (בג"ץ 6536/17 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' משטרת ישראל, פסקה 18 לחוות דעתה של כב' השופטת חיות (8.10.2017) (להלן: **עניין כיכר גורן**); בג"ץ **לוי נ' מפקד המחוז הדרומי של משטרת ישראל**, פ"ד לח(2) 393, 398 (1984); בג"ץ 5882/18 **אפשטיין קרויס נ' משטרת ישראל**, פסקה 5 לחוות דעתה של כב' השופטת ברון (19.8.2020)). בית המשפט עמד לא פעם על החשיבות שבהגנה על חופש המחאה ועל כך שהמשטרה לא תפגע בו, גם בעת מלחמה וגם כאשר מדובר בתכנים מקוממים ושנויים במחלוקת (בג"ץ 8007/23 **מפלגת חד"ש נ' מפכ"ל המשטרה**, פסקה 14 לפסק הדין (8.11.2023) (להלן: **עניין חד"ש**); בג"ץ 557/24 **שביטה נ' מפקד מחוז חוף**, פסקה 8 לפסק הדין (18.1.2024) (להלן: **עניין שביטה**)).

8. כידוע, בהתאם למעמדו הרם והחוקתי של חופש המחאה, אין להגבילו ללא הסתברות קרובה לוודאי לפגיעה ממשית, קשה ורצינית בביטחון הציבור או בשלום הציבור (בג"ץ 5078/20 **פדידה נ' משטרת ישראל**, פסקה 20 לפסק הדין (19.8.2020)). חובת המשטרה היא להגן ככל האפשר על חופש המחאה, ולהגביל אותו רק במקרים חריגים ומתוך צורך מידי להגנה על הציבור (ראו למשל **עניין חד"ש ועניין שביטה**). לא כל הפרעה או שיבוש של הסדר הציבורי מצדיקים להגביל, ומקל וחומר לפזר הפגנה, שכן "מידה מסוימת של פגיעה בסדר הציבורי היא מחיר שיש להיות מוכנים לשלמו כדי להגשים את הזכות להפגין" (בג"ץ 4712/96 **סיעת מרצ נ' מפקד מחוז ירושלים**, פ"ד נ(2) 822, 833 (1996)). בענייננו, כאמור, מדובר במחאה שקטה, המתקיימת על המדרכה ואינה פוגעת בסדר הציבורי, בשלום הציבור או בביטחונו. משכך, אין כל עילה להגבילה או לפזרה.

9. יודגש, כי בניגוד לדברי השוטרים שהובאו לעיל, מחאה כאמור אף אינה דורשת הוצאת רישיון. בהתאם לסעיפים 83 ו-84 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971 (להלן: **פקודת המשטרה**) ולפסיקת בג"ץ, קיום מחאה דורש הוצאת רישיון אך ורק בהתקיים שלושה תנאים **מצטברים**: במחאה משתתפים 50 איש או יותר והיא מתקיימת תחת כיפת השמיים וכוללת נאומים מדיניים ו/או קיום תהלוכה (ראו **עניין כיכר גורן**). בענייננו, מרבית התנאים אינם מתקיימים, כאשר המחאה שבנדון אינה כוללת יותר מ-50 משתתפות ומשתתפים, ואפילו לא קרוב לכך, וכן אינה כוללת נאומים.

10. כפי שנפסק פעם אחר פעם בבית המשפט העליון, **המשטרה אינה מוסמכת להתערב בתכני המחאה**. בכלל זה, היא אינה מוסמכת לסרב לקיים הפגנה או לפזרה בשל הנושא העומד בבסיסה (ראו **עניין שביטה ועניין חד"ש**), וכן אינה מוסמכת להחרים שלטי מחאה עם מסרים שאינם לרוחה או למנוע את הנפתם במסגרת מחאה רק בשל אופי התכנים, וזאת גם בעת מלחמה וגם בנוגע לדעות שעשויות להיות שנויות במחלוקת (בג"ץ 3139/24 **נוי נ' מפכ"ל המשטרה** (25.8.2024) (להלן: **עניין נוי**), בג"ץ 78425-05-25 **עומדים ביחד נ' מפקד מחוז חוף** (29.5.2025)). בעקבות הגשת העתירה בעניין **נוי**, טענה המשטרה, בסעיף 3 לתגובתה המקדמת לעתירה מיום 23.5.2024, כי "**אין במשטרה הנחיות שאינן מאפשרות נשיאת שלטים ובהם כיתוב נגד המלחמה או כיתוב אחר המאשים את ישראל בביצוע פשעים**" (ההדגשה במקור). יועמ"ש המשטרה אף הוציא הנחיות מעודכנות לעניין זה, ובהן נאמר במפורש כי אין במשטרת ישראל הנחיות האוסרות על מוחים להביע עמדה פוליטית כזו או אחרת, וכי אין לאסור הנפת שלטים או קריאת סיסמאות על בסיס תוכן הדברים, אלא בנסיבות החריגות בהן תוכנם עולה כדי עבירה פלילית של הסתה לאלימות או לגזענות. ההנחיה קובעת מפורשות כי "**יש לאפשר**

**למוחים להניף שלטים עם מסרים פוליטיים, גם כאשר מדובר במסרים ביקורתיים ואף מתריסים" (הנחיות יועמ"ש, הנפת דגלים ושלטים במחאות, סעיף 14 (28.5.2024)).** חרף טענות השוטרים במקרים שתוארו לעיל, אין בקיום המיצג או בהנפת השלט הנושא את הכיתוב "הרעבה היא פשע מלחמה" שום עבירה פלילית או הסתה לאלימות או לגזענות. להיפך, מדובר אך ורק בהתנגדות לפגיעה בבני אדם חפים מפשע. חוסר ההסכמה עם הביקורת המובעת על הממשלה אינה מקנה למשטרה סמכות לחטוף שלטים או לפזר את המחאה.

### **התנהלות משטרתית נוספת שאינה כדין**

11. בנוסף לפיזור המחאה והתערבות בתכניה, המשטרה התנהלה מול המוחים והמוחות באופן פסול ובניגוד לדין. בין היתר, נעשה שימוש בשוטרים סמויים שלא לצורך ותוך הפרת חובת ההזדהות המוטלת עליהם, מפגינות ומפגינים נדרשו להימנע מצילום השוטרים ומארגן המחאה נעצר במעצר שווא, תוך הפרת זכויותיו.

12. כפי שמציין הנוהל המשטירי, עיקרון השקיפות המנחה את עבודת המשטרה קובע כי "עבודת השוטר חשופה לעין הציבורית ולביקורתו. השקיפות מאפשרת פיקוח על פיקוח על פעילות השוטרים ומהווה גורם מרתיע מפני שימוש לא ראוי של שוטרים בסמכויותיהם" (סעיף 9.9 א. נוהל "הטיפול המשטירי באירועי הפרות סדר" מס' 220.010.10 (להלן: **הנוהל**)). לפיכך דורש הנוהל משוטרים באירועי מחאה לפעול "**כשהם גלויי פנים ועם תג שמי במקום גלוי**" (סעיף 9.9 ג. לנוהל, ההדגשה במקור). הפעלת שוטרים סמויים בהפגנות – כפי שתואר לעיל – מצמצמת את האפשרות לפקח על זהות השוטר ועל פעולותיו, מגבירה את החשש מפעולה חסרת רסן של השוטר, מטילה מורא ופחד על המפגינים ופוגעת קשות בחופש הביטוי שלהם, וכן מרתיעה את הציבור כולו ממימוש זכות ההפגנה.

13. יודגש, כי על השוטרים מוטלת החובה "למסור את פרטי זהותם אם יידרשו בהתאם לדין" (סעיף 9.9 ג. לנוהל). החוק אף מחייב שוטר בתפקיד להזדהות לבקשת אזרח גם כאשר אינו לובש מדים (סעיף 5א(ב) לפקודת המשטרה), למעט במקרים חריגים. למרות זאת, בשניים מהמקרים המתוארים פעלו שוטרים ללא מדים או תגי שם, וסרבו להזדהות על אף דרישות חוזרות מצד המוחים (פרט להזדהות חלקית ביותר של אחד השוטרים). הפרת חובת ההזדהות פוגעת קשות ביכולתן של המוחות והמוחים למצות את זכויותיהן מול המערכת המשטרתית במקרה של פעולות לא חוקיות של השוטרים, כפי שאירעו בענייננו.

14. כאמור, השוטרים אף ניסו למנוע מאזרחים ואזרחיות לממש את זכותם לתעד שוטרים בעת מילוי תפקידם, וכך למנוע כל מיצוי דין שעשוי לבוא בעקבות פעולותיהם. כזכור, הנחיית המשטרה בעניין "מניעת תיעוד פעולות אכיפה במרחב הציבורי" קובעת כי "**ככלל, אין למנוע מאזרח לצלם פעולות אכיפה המבוצעות כלפיו או כלפי אדם אחר במרחב הציבורי**" וכי "**הצילום כשלעצמו אינו מהווה עבירה של הפרעה לשוטר**". התנהלות השוטרים באירוע שבשבוע שעבר מהווה הפרה בוטה של הנחיות אלו, הן בניסיונות למנוע מהמוחים לצלם אותם תוך חטיפת טלפון ואיומים, הן בטענה חסרת הבסיס כי אסור לצלם אותם, והן באיום שלא להשתמש בצילומים מהאירוע.

15. לבסוף, יש לציין את מעצר השווא של הח"מ (ט"כ) ואת הפגמים החמורים שנפלו במעצרו, החל במעצרו ללא הצדקה חוקית וללא שנמסרה לו עילת מעצרו, ועד לפגיעה בזכות ההיוועצות שלו

עם עורך דין בטרם חקירתו. מדובר בהסלמת ההתעמרות בקבוצת המחאה של "מיצג הסירים" לצורך דיכוי מחאתם, והתנכלות להם על שדרשו מהשוטרים להסביר את הבסיס החוקי לפעולותיהם.

## סיכום

16. לסיכום, המקרים המתוארים בפנייתנו מעידים על מגמה מדאיגה של התנכלות למחאת "מיצג הסירים" – מחאה שקטה, שאינה מסכנת איש או אישה ואינה מפרה את הסדר הציבורי – רק בשל התנגדות השוטרים למסרים הפוליטיים שלה. השתלשלות העניינים לעיל מצביעה על הסלמת הפגיעה במחאה זו מצד שוטרי מחוז חוף, ובפרט שוטרי ומפקדי משטרת חיפה. מדובר בפגיעה קשה בחופש המחאה השמור לכל אדם ולכל קבוצת אנשים, ושאינן כל הצדקה חוקית להגבילו בשל מסרים פוליטיים או ביקורת כלפי המדינה.

17. לאור כל האמור לעיל, נבקשכם כי תנחו את כלל שוטרי משטרת מחוז חוף, ובפרט את שוטרי משטרת חיפה ומפקדיה, לחדול לאלתר מדיכוי מחאות בכלל, ומחאת "מיצג הסירים" השבועית בפרט, ומהתערבות בלתי חוקית בתוכן המחאות, באופן שיבטיח את חופש הביטוי והמחאה של כלל האזרחיות והאזרחים – גם כאלו המחזיקות בעמדות שאינן בקונצנזוס הציבורי.

18. כן נבקש כי האירועים המתוארים בפנייה ייחקרו וכי יינקטו צעדים נגד השוטרים והמפקדים המעורבים בדיכוי המחאות, ובכלל זה נגד מפקד תחנת חיפה, ככל שדיכוי המחאות נעשה בהנחייתו.

בברכה,

|                       |                                |
|-----------------------|--------------------------------|
| טיטי כרמל, מנכ"ל      | עו"ד עדן גלעד, רכזת חופש המחאה |
| הורים נגד מעצרי ילדים | האגודה לזכויות האזרח           |